

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Szerkesztő iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők:	
A ref. lelkész lak.	
Bérmontelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.	
A kéziratok nem adatkak vissza.	
Kiadó-hivatal.	
hová az előfizetési pénzek, a lapra szánt hirdetések és felajánlások küldendők:	
Nagytér 136. sz. a.	

Hirdetési díjak:	
Minden 5 hasábos petit-sor egyszerű hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.	
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.	
Minden egyes beiktatás után kincstárilleték 30 kr.	
A nyílt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.	
Az előfizetők, a hirdetések megadásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.	

Az idő pénz.

Mi az, mely ha egyszer eltűnt, sem hozhatja vissza többé senki?

Az idő.

Ha anyagi javainkban kárt szenvedünk, sőt ha mindeniünket elvesztenék is, mint ama kereskedő, kinek összes kincseit el akarja a tenger hulláma, még nem eshetünk kétségbe, a szorgalmas igyekezet, vagy a véletlen segíthet rajtunk, s még gazdagabbak lehetünk mint valaha.

Ha hosszú évek, vagy évtizedek verejtékes munkái tanulmányai között egy nagyszerű művet állítunk ki az egy véletlen pillanatban megsemmisül: úgy tehetünk, mint Robert Ainsworth a XVIII-dik század ünnepeit írja, ki években keresztül dolgozott egy latin nagy szótáron, mely idő alatt oly keveset volt neje társaságában, hogy ez, midőn a nagy műt májdnem készen volt azt a tűzbe vetette; és ő vajon kétségbe eset-e? Nem! Ujra kezdé írni a könyvet, melyet lehetetlen munkával végre befejezett.

Ha egészségünket elvesztettük segítségünkre jön a tudomány, vagy a természet, éghajlat s egészségesebbek lehetünk mint valaha.

Azonban ha az idő elrepült felettünk, azt nem hozhatja vissza többé senki! Az idő oly pénz, mely csak fogamzása pillanatában vihető forgalomba, a másik pillanatban már ócska és hitvány cserép darab leund számódra, melyen nem szerzhetsz semmit.

Szóval az egyszer-henyén átrepülni engedett időket és pillanatokat nem pótolhatja vissza többé semmi. „Elveszett tegnap valahol napkelet és napset közt két arany óra, mindegyik ki volt rakva hatvan gyémánt perczel. Jutalom nem ígértetik mert azok elvesztek örökre“ (Horace Mannus.) Gyönyörű képe ezen mondas a hasztalanul elvesztegetett időnek.

De ugyan mit akar már ebből kihozni ez a nyughatalan vérű újságíró? Hiszen ha az idő pénz, miért nem váltja fel azt aprópénzre az állam, hogy kifizethető függő status adósságait; a tönkre jutott kereskedők, a bukásához közel álló bankok stb.

Nem akarunk ily nagy dolgokkal foglalkozni, bár hiszen megmondhatnók, hogy az állam is azért oly szegény, mert nem váltotta időről időre fel apró pénzre; nem fogadtatta meg W. E. Gladstone-nak következő mondatát: „a takarékoság az időben nagyon jól és nagy uszorával fizet vissza a későbbi években, ugy hogy meghaladja a legvérmesebb reményeket, és hogy annak elfecserlése összesorvaszt értelmi és erkölcsi tekintetben egyaránt, legsötétebb számítá-sainkon felül.”

Nem! mondom én nem akarok most ily mély dolgokról beszélni, közelebb jöve magunkhoz a társadalmi élet egy pár ferde kinövése ellen irányozom metsző kesémet, bár tartok tőle, hogy ez ferde hajtások már sokkal erősebbek, hogy sem azokat könnyen lementszeni lehetne.

Korunk több ferde szokásai között kü-

lönösen az ugy nevezett magasabb szabású növevelés esik e tekintetben a legnagyobb megrovás alá. Hogy nevelik most a nőket? Némi legszűkségesebb tudni valók jól rosszul való betanultatása után nics többé gond sem mire! A pipere és henyeség, hiu ábrándozás, boldog semmit nem tevés: ezek nőink legnagyobb részének minden napi foglalatossága. Hány hatvan gyémánt perczel kirkott arany órát veszítenek ezek el minden napkelet és napnyugt között, melyeket nem találhat meg szűzokra többé senki. S mit várhat az ilyen nőktől a későbbi élet a család a háztartás gondja, jövője? Egy szájalomra méltó felefordult világot, honnan a szájalandó, minden nagyobb dolgokra képtelen ifjak származnak és veszik eredetüket. Már pedig ha egy nő a tétlen henyeség pánáján szájalomra méltó: mit mondjunk azon ifjúról, vagy férfiről, ki a boldog semmit nem tevéshez szoktatva már gyermek korában, valóságos burján gyauant nő fel?

Az ilyen egy kiküszöbölésre méltó henyeje a társadalomnak! A méhek e tekintetben okosabbak mint az emberek! Ok spárta szigorral tudják kimondani hasznavehetetlen tagjaikra a halál-ítéletet!

Ezek nem csak magoknak ártanak! Ártanak igen sokat azoknak is, kiknek minduntalan utjokba esnek, s mozdulatlanságok által elrabolják a drága időt a tevékenyektől. Ők minduntalan a tolvajlás bűnébe esnek, elrabolván a legrágább pénzt az időt, mert akár egy tallért lopjon valaki tölem akár azon fél órát, melyen azt kereshetem ez tulajdon képen egyre megy mondja Dr. Mathews.

Minduntalan panaszkodunk, hogy elmaradtunk a világtól, mi ennek legtöbb oka, az hogy nem használtuk fel a drága időt mint más nemzetek, s ifjainkunk legnagyobb része ma sem teszi azt kellő erélyvel és kitartással. Ezért vagyunk szegények nagy férfiakban, lángelmékben, ezért van időről időre oly kevés nemzetünkben, ki valóban a kor csucsára léphetne.

Valódi nagyságra csak folytonos lelkiismeretes munka után emelkedhetik az ember az időnek minden perczét fel kell használni, ha azt akarjuk, hogy semmit el ne veszítsünk. — Bámulatos mily eredményeket mutathatnak fel azok, kiknek számára az ajtó mögötti óra soha se perczeggett röstitül.

„A philadelphiai pénzverdében van egy sajtáságon alkotott padlózat, melynek az a célja, hogy a munkánál szétrepkedő és végre földre hulló porszemeket felfogja, meggyűjtse és megmentse. Estenden a port összeseprik és aranyakat olvasztanak abból is.

Tanuljátok meg ebből az idő nemesebb gazdaszatát; szedegsd fel az időnek arany porát. Kuporgasd össze tiszteres gonddal a lét azon forgácsait és hulladékeit, a napok azon maradékait, az órák azon morzsáit, melyek oly értékelnek egyenként, de oly értékesek, ha összegyűjt-

vék, melyeket a legtöbb ember kisöpör az élet szemét dobjára, és időben gazdag lesz, s reá fogsz érni, minden időbe kerülő óhajod teljesítésére. Biztos lehetsz benne, hogy gondos böngészkedéseid élted végén nagyszerű és szilárd időtömeget fognak képezni és végre szellemi szerzeményekben gazdagabban fogsz meghalni, gazdagabban jó eselekedetek jutalmának aratásában mint sok ezerezen (Dr. Mathews Vilmos.)

—cs—r—.

Nyirfalombok.

XVI.

(A szabad sajtó áldási és veszelés kinövési. Az esküdtszékkel valaha és ma. Honfium kötelesege Egy „Befund” a miniszteriumban. Mennyi szót. Jellem szilárság. Újabb szempontok az érdem méltányságra. Milyen nép kell hogy legyen? Údvözök hangok.)

A szabad sajtó tagadhatatlan nagy hatalom s üdvös hatása minden kétségen felül áll, midőn a törvényes rendet és intézkedő hatalmat védi és támogatja; — midőn élethiven közölvén X. ő exellentiaja magas röpti szónoklatát, melyben az egyházat oly hősi- leg védi az állam kárhözatos tulkapási ellen; regisztrálván Y. ő nagyméltósága talpraesett élezeit, melyek a földosztókat, konok tigriseket és gonosz lélektől megszállott szabadoncokat oly élesen és még is oly finom modorban ostorozza; vagy Q. és Pu városok egyesült főispánjának hét vármegyére szóló díszbeidjeit tüzetesen ismertetvén; — teljesen meggyőzi a vidéki elvtársakat a helygeli élet igazságáról: „minden ugy van jól, a hogy van” és hogy mennyire létező jóubok azok, kik a létező helyzettel nincsenek megelégedve.

Hanem fájjalom! a szabad sajtó veszelés kinövéséket is mutat fel nyugtalan, forrongó és fékezhetlen világban. Gyakran nem hogy építene, de sőt rombol; nem hogy támogatná a fenálló hatalmat, hanem még taz aknakat is ás alá, hogy azt porba dönthesse, — a mint ezt a modern hírlapirodalom félre ismerhetlenül igazolja.

Öt vannak ugyan az ily nemű vakmerő támadások fekezésére s megtorlására az esküdtszék, melyek valamint egy hirdetett nagyinquisitor az egyszerű számtelttel: kétszer kettő négy, egyenesen a szentháromság tagadására minősítette, — hasonló ügyességel nem egyszer alaposan kimutatták a vádlottnak hogy az a mit írt, irni akart, irhatott volna vagy irni akarhatott volna, valódi kizítés, közensédáborítás stb. stb. ergo halált érdemlő büntény, és így még közönbje meg hogy egy két évi fogságot kap kegyelem után ... azonban ezen üdvös intézmény is hajlani hírbén fogatkozott immár söt utabban a kassai és pozsonyi botányos felmentések hangosan és meggyőzőleg hirdetik tarthatatlanságát.

Innen folyólag már, addig is meg az esküdtszéki eljárás érdemelt nyugalomba nem tétetik, minden loyális állampolgárnak kötelessége teljes fegyvertelen közbíróra szállani a méltatlan gyanusított, sárral dobtált és kigunyolt igazság, jó rend és hivatalos tekintély érdekében, és a honfium kötelességnek akarunk megfelelni jelen sorainkban ... szállj reánk és gyullasz égi lángot, teremts tenkölt kellesedést keblünkben fényes szellem a ... „Hirmondó”-nak!

Mult napokban házsártos újságírók nagy zajt ütöttek a miatt, hogy a magyar miniszterium valamely osztályában bizonyos Habinek nevi hivatalnok már 26 (olvasd huszonhat) éve szolgál hazánkban, és ... és még sem tud magyarul!

Furcsa!

Hiszen kérem! örülhetnének hogy „csak” egyet fedeztek fel ebből a fajtából ... képezzük pedig mily erősen kuttattak! Aztán ha többet is találak volna, veszelébe forogna ez által a haza sorsa? De sőt — erős hitünk szerint — sokat nyerne s nem megvetendő előnyökben részesülne.

Tudjuk jelesül, hogy napjainkban a szédelés nem csak a pénzvilágban, hanem a jellemre és elhűségére vonatkozólag is „aralkodó planéta.” Hányan vannak, kik a mérleg egyik tányérából a másikba ugrottak át ... hányan, kik már kétszer, háromszor (a jó ég tudná! hányszor!) köpenyt fordítottak ... hányan kik a „sem ide sem oda” elvét követve Mohamed koporsójaként ég és föld között libegnek ... hányan kik az áprilisi (s illetoleg az idén a májusi) időjárás példányára, deákpartiak félig; reformpartiak 1/2-ben; vacsora partiak 1/3-ban; öreg tigrisek 1/10-ban; fiatal tigrisek

1/20 ban; legmárgesebb tigrisek 1/100 ban; Senyei keresztvesz vízei 1/125-ban, miniszterseg aspirálók, és a zavarosban halászok — egészen!... Hősünk nem ismerte és nem ismeri a szédélget, mint a szikla a háborgó tengerben megállott és megáll rendületlenül a zúrváros idők viharos forrongásában... emeltek előtte kalapot, tanulókat tőle elhúszte, jellemzőtlenséget a két tetsző nyelviük, ti kétulacások, ti kőpenyeforgatók!

Azonban nem csak politikai téren, hanem a köznevelés, nemzetgazdaság és egészség szempontjából is nagy nyreményünk a kérdéses egység. — Fájdalom! a szépség annyira „elfajult, elmuléodott” (nem követik a szászokat a háltalanok) hogy náluk többé el nem sajátíthatják fiának a német nyelvet, s így szánódó bárhár nem maradának, míg hősünkél (ná a lévén szálláson és koszon) egy a német mint a szláv nyelvre alaposan beukhultnak; s lehet belőlük kreishauptmann Misenichben, Bureauchef Botzenben, Oberaufseher Mariampolban Schulinspector Cattaróban... vagy ha nem is olvashatták az „Augsburger Allgemeine” épületet czikket, „Floh” és „Kikeriki” szelleműs átleitete... minden esetre pedig nem kell tömcsérra kötelezniük, midőn a felföldi atyafiak aratókult feloldogják, vagy a tizedes emberséges vasas németek és becületes cseréparók szálláson be hozzják. Ezenkívül tanulhattak nála zenét (oh az az isteni zene!) mártéklességet (többet ér ez száz doktori és szék patikánál) meggyőződhetek, hogy mennyivel táplálabb edel a burgonya a ludzsoros piritósnál, a spinát a töltött káposztánál, a „kontramarsch” a porkölt busnál, a „kruppa” a nyulpecsenyénél, a béka-czomb a sódóras tésztfánál stb. stb.... le a kalappal urak! e részben is hősünk országos érdemei előtt, — mondanunk sem lévén szükséges, hogy ha netalán nem is 5 házánál helyezték el fiainkat, ez saját hibánk és bűnös mulasztásunk, de egyáltalában nem övé.

Egybíránt ha szinte ily kitünő előnyök nem is nyujtana fájunknak jeleztezt hősünk és kebelbarátunk magyartalansága, kérdjük, ha illik-e alkotmányos időben a 6 egyéni szabadságot korlátozni s reá erolatalommal varni nyelvünket? Páti Teuxel! Talán azért hogy nagyokat neussunk rajta, midőn a szokat po-gány hangzatosással ejti ki (mint bizonyos fő ur hajdan a nemességet) vagy pedig hogy járjon, mint a szegény német öröster, ki sárgadínyére áhítván, midőn azt előbb szépen, azután pedig katonásan, kard-csörtéve és sappermentezve szorgalmazta, végre adó-váték neki... Sarkadinét, egy hetven éves fogatlan veszi szipirtó? Nem uraim! ha apánk nem követelték, hogy a nemzetségek a mi nyelvünket tanulják meg, ha nem ok tanultak meg azokét, ne legyünk mi sem apánknál okosabbak, sőt örüljünk, ha azoknak is, kik nem tudnak magyarul, magyar kenyeret adhatunk. Gavalér né voltunk mindig, maradjunk ezután is gavalérok! Mi legalább azok vagyunk, s hősünköt üdvözölő ime sorainkkal vesznük búcsut:

Hir fia, nagy Hábnek, kit szent Nepomuk hona szüle, S hón szereszté Bach spánk telepitett e haza földén, Téged az örög adt sákerlérjé szid gyomlat, út, Mert Tulatunk nyelven nem tudsz szelére beszélni. Amde mit, kik magasabb szempontból nézve itélünk, „Hoch lebe!” zengünk s nyujtunk számodra borostyánt!

—Z—Y—

VIDÉKI LEVELEZÉSEK.

Kis-Várda, június 7.

T. Szerkesztő ur! Kis Várda város eljárársága az eleve „Ertesítéssel” közölt májálisát, e f. évimájus hó 25-én csakugyan megtartotta. Ha valakinek a jelen voltak közül valami észrevétel volt, az csak is az idő kellemetlen voltára vonatkozhatott, — mert egésznap, s különösen délután, késő estig, oly kellemetlen hideg éjszaki szél fújt, — hogy a jelen volt, s valóban idiszos közönség a legnagyobb áldozatot hozta, midőn esteli 9 óráig jelenlétével a szegények javára rendezett ünnepélyt emelé.

A „Szabolcs” tárczája.

MUTATVÁNY

dr. Mathews Vilmos „Hogyan boldogulunk?” című a művelt világnagy sensatiót keltett művéből.

Életpálya választása.

Majdnem felesleges mondani, hogy az, ki boldogulni akar az életben, legelőször is jól megválassza pályáját. Azon sok ezer közül, kik folytonosan az élet szinpadára lépnek, csak kevesen kerülhetik el a pályaválasztás szükségét; és még kevesebben vannak, kik, ha ismernek a ténlegesség nyomorait, melyek tiszter élethebe és számosabbak, mint a legmunkásabb természeteg, — megkívánának ama kikerülni. — A legboldogabb élet az, melyben a rendes munka rendszeren váltakozik a szórakozással. — Annira szükséges a munka valamely neme a lét tärhetősé tételeire, hogy azon emberek, kik megkísérik munká nélkül élni, alkalmilag kénytelenek maguknak munkát teremteni; szórakozásból munkát csinálnak, és merő tenni vágyból a legnehezebb és kimerítőbb időtöltést viszik véghez. Hogy az uszalom nyomorától meneküljenek, a legszánódóbb eszközököz folyamodnak, hogy elhíthessek magukat, miképp elfoglalják. Meg mulatságaik is szabályozottak tarthatók tul, és élvezetiek, melyek feladatokká változtatnak át, formálisakká és nehezebbé vannak téve. A legjelentektelenebb dolgok úgy vétekné, mintha a legjelentektelenebb fontosságú volnának; és az illem szabályai mintegy fontos törvényekké lesznek, s követésük áldozattal és fáradsággal jár. A „szabad ember” ekkép át van alakítva, haszatlanná gondok és kicsinyes „bogarok” felelős bizományosává, s ha eljön a nyugalm öröje, bizonyos megkönyebbüléssel, mely egybíránt kühönből a munkától, gondolja: „Legyen a nap bármilyen terhes és hosszú, végre mégis estére haragzom!”

A mulatság részletes leírásába nem bocsátkozhatom, — azt tenni más, — avatottabb tol van hivatalos, — az csupán az előjárás kötelességet teljesíten, midőn a bevétel és kiadásról nyilvánosan számolok.

Mielőtt azonban ezt tenném, fájdalommal kell megemlítenem, hogy épen azok, kiknek a siker biztosításához leginkább kellett járulniok, — egy kettő kivételével, visszavonultak, — értem a kisvárdai polgárokat, kik vajh mi kevés jelét adták, s adják minden jó eszme iránti rokonszenvüknek mai napig is! a város felvirágzása, jövője felett e miatt méltán kétségbe lehet esni; sőt szomorú, de való az, hogy ha egy életre való eszme, mely a város haladásában egy lépést jelezne, — bátorodik egyik vagy másik jóvaló ember agyában megfogalmazni, az ellen nyilvánosan protestálnak, kiknek indítványozója ellen, kigunyolják szemébe, s hajlandók megkövetni, mint hajdan a pogányok megköveték a hittörköket! Az egoizmus legnagyobb mértékben neveli itt telhetlen pökösását, a közügy iránti vonzalom helyét a léha közönyösség takja, egyedül csak, ha a lelket teteg gyilkoló spiritust kell kifizetni, ott megnyitja érszényét, s utolsó forintját is odaadja a keresztnárnak, ki tanácsadójá, hitelzőjé s barátja, s rendszeren koldusbotra-juttatója egy személyben. Kérdhetné, s jogosan, bárki is, hogy mi oka ezen lélektompított szokásnak, ezen hátra maradásnak? Könyörvül a felelet, a nevelétségek; népiskolák a legszomorubb állapotban vannak, — ide nem érve a közbiratkosság által feltartott 2. osztály elemi iskolát, melynek nt. L. L. ur oly kitünő, szakavatott és lelkiismeretes tanítója, hogy csak is örülnünk lehet, ha előtte elismerésünknek adhatunk hálás kifejezést; sem a törvény kellékének megfelelő iskoláépületek, sem rendes tanítók nincsenek; különösen, ki a rom. kath iskolaiba bélép el kell szomorodnia az ott szemléltetnek a gyermekek sötét, egészétségtelen szobában egy gyermek által, ki maga is iskolába járó, tanítatlannak, tanító néncs arip eljövélő óta. — Ez ez így némelyeknek, a közügy iskolá eszméje ellen azért mai nap is foly a keserű harc, — egy rész a felekezetséget, más rész anyagi érdekeit látja sérve a törvény rendelte iskolák felállítását által. Valóban, szomorú ország vagyunk, hol egy város a 19-dik század vége felé, a népnevelés szent eszméjét, ily hitvány, s most már végkép megavasodott mellékérékek miatt kései elejteni!

Tisztelet a kivételnek, vannak Kis-Várdán önzetlenül érző, áldozatkész s a népnevelés ügyét szívóknak viselő polgárok is; kik jeles tanfelügyelőnk közbenjárására által, képesek az iskola ügynek lendületet szerezni, sőt a közügy iskolát hova-hamarább megnyitni; s hiszem, hogy Kis-Várda sok „non possumus” apostola, s buta maradásig álomból felebred, s a „jórávaló, minden nemesért hevülő magyar ember” nevet megfogja érdemelni benne minden polgár, mert most bátran ki-mondom, nagy része csak bitorolja azt.

De talán nagyon is elmaradtam tárgyatól, a májális bevétel és kiadásairól kell a közönségnek számadást adnom, az tehát következőleg áll:

Összes bevétel 204 ftr 90 kr.
Kiadás 98 „ 54 „

Tiszta maradvány: 106 ftr 36 kr.

A kiadás részletezése pedig következő:
1. Zenészeknek alkú szerint 50 ftr kr.
2. Táncterem építésére 41 „ 7 1/2 kr.
3. Nyomatványok postai szétküldésével 45 „ 45 „
4. Lámpa, petroleum 10 „ 40 „
5. Kécsón gyékényekért 2 „ — „
6. Napszámások, s fuvarosoknak 5 „ 62 „

Teszen: 123 ftr 54 1/2 kr.

Ezen kiadásból a helybeli zenészek Kacsári József vezetésével, a részre közhizet 50 forintból nagylelkűen visszafizettek 25 ftrót, így lett a kiadás 98 ftr 54 1/2 kr. fogadják ezen meleg tettekkért a szegények nevében az eljárárság meleg köszönetét.

Még hátra volna az utolsó tisztelet vendégek nevéit közölnök, aki a jövédalmat felülfelezesekkel gazdagíták, azonban azt két ökből nem teszem, egyik az, hogy

Igaz, hogy akadnak egyesek, kik megölik magukat tulság munkával; de azok száma vajh mi csekély azokéhoz képest, kiket a mértékeltenség öl meg; és tulság tevékenység okozta halál többet ér, mint a rozsdá általi elpusztulás. A lélek kimerültek a munkában, de a ténlegesség folytán elpusztul. Burton, midőn amaz eredeti régi munkájában, a bukárság okait felszámolná, azokat kettőre hozza vissza: magányra és telenségre. — Midőn Charles Lamb elhatározta, hogy felhagy az emésztő munkával, nem hitte, hogy két év múlva azt fogja találni, miszerint a szünetelés igen szép öltöny ugyan ránérsze de nagyon kellemetlen a viselésre. S hogy ehhez képest a leggyéresebb íróasztali munka is áldás áldólytöbben, s hogy a tetlen lélek önmagát emésztí, mi leggyéresegtelenebb edel. Egy mainzi érsek mondásit nem árt itt ismételn. „Az emberi sziv olyan, mint egy malomok. Ha buzát tesznek alá, liszté örlí azt, s ha a nélkül hagyjuk, önnagát eryesztí el.” — Colton észlelési szerint az uszalom több játékos teremtett, mint a pénzvagy, több korhelyt, mint a szomj, s több öngyilkost mint a kétségbeesés — Muley Ismail, a híres szarnok, seregeit békeben mindig valamely hasznos munkával foglalkodtatta, nehogy a ténlegesség férgé által felemésztessek”. — Caylus, francia gróf, műfarrással utó idejét, faragok, ”ugy-mond, ”nehogy felkösse magamat”.

Horác, írónak tanácsot adván választandó tárgyra nézve, azt mondja, hogy olyant válasszunk mely erejököz való, és hogy jól megjondolják, mit bírunk el vállalk. Egyenlő lényeg minden világi sikerre nézve, hogy valaki oly hivatást válasszon, melyre képessége alkalmas. A nélkül, hogy épen Hazlitt-et követnők, ki azt tanácsolja, hogy ha egy fiu nem szereti a nyelveket de jól tánczol, legjobb minden további iskolázattal felhagyni és a fiut ballet-mesterhez küldeni, — azt tartjuk, hogy valakire nézve az a legjobb

• Anatomy of Melancholy — P.

soknak talán szerénységért sürtémén, másik pedig saját fogalmamon alapszik, t. i. ne tudja a balkéz, mit cselekszik a jobb;” az alaminza annál kedvesebb a jutalmad előtt, minél szerényebb körben vált azzá; adójának emléke azonban, a szegények szivében élni fog.

Isten önnel szerkesztő ur, kérem sziveskedjék közlésemnek becses lapjában mielőbb helyt adni.
Göles Lázár,
h. főbíró.

Gyulaháza, június 8.

Tisztelet szerkesztő ur! Ünnepep ülünk. A gyulaházaiak is folkereste végre az új proféta, hirdetőn azon igékert, melyek így kezdődnek, hogy: „ad meg a csaszárnak a mi a csaszárú stb.” Az új proféta uton utoléri hirdeti ezen igéket, de nem talál hívőre. Mit tegyen? Erőszkazhok fel folyamodnia, s betörve a jámbor ember hajlékúba, kiragadja istálójából egyetlen barmát, a mely a betegnek gyógyír, az egészségesnek pedig tápot nyujtott, elhordja dunáját, párnáját stb. sőt ez sem elég! Letoglalja a földben rejte magot, a melyből áldást remélt a földműves s ime áttöká válik. A zokók a sáppadt arczok egymást ütík, meg van mit emni... vajjon lesz-e holnap?... A faluháza vásártérre alakult, gögök barmok nyertő lovak vannak ott összefüve, váru eladásokra, a mely által be lesz bizonyítva, hogy: vannak emberek a kik nem érdemlik a napuságrt, kik kések megvenni a nyomorultak egyetlen jószágát potom árért. Egy sötét fellegel látunk közeledni, a mely mindég gyorsabban jó, a nép zug a tengerhajba, a mely eddig oly csendes volt, emelkodik!... Annak háborgása pedig iszonyú! Mondják hogy vannak kik két söt három évi adóval is tartoznak az illetők szeretik azt a néb bünének keresztelní, pedig ez elléptököt bizonyít, azaz: szegénységök mellett. Szabad, független, boldog volt e nép egykor, s most nyomoru ajkán a sötét átok vészfelhője csüg... Istené! ne kegyelem! Istennél van a büntetés is! A mult hó végén tiz utótt ki egy reggel 3 óra felé fatunkban szerenese volt, hogy az azelőtti nap s azon éjjel vást dühögő szélvész ekkorára már lecsendesült s így labár a kigyludt ház leegétt is, a többi épületek megmenekültek. A ház biztosítva volt a szerencsétlenségét különféle kép magyarázzák, a zsidóberől a szőlőgára vallott, ki jelenleg várdában van, váru elültetését vagy felmentését. Tisztelettel

Pataký Árpád.

UDJONSÁGOK.

(1) Az 1873-dik évről elmaradt katonakötelesek felü vizsgálására kinevezett mozgósított felülvizsgáló bizottság a hó 16-án érkezend meg Nyiregyházára. A bizottság 5 tagból álland u. m. két főúr, két ezredes és Bernárd Lajos h. m. miniszteri osztálytanácsos. A felülvizsgálat 17-én kezdetik meg.

+ **Veseli Oláh Károly** a tokaj-mádi választókörület országos képviselője meghalt f. hó 4-én Budapestben. Temetésé alkalmából Kemecsen is gyász könyörgés tartatott. A kemessai egyház hálás szível fog emlékezní róla, ki vallása iránti szeretetét ott is kimutatta. A jeles férfiú csak 42 évet élt — Béke poraira.

× **A Franklin társulat** újabbán a következő öleső és hasznos könyveket küldte be szerkesztőségünk-höz: (1) „Meter-mérték ismertetése és az új mértékekkel való számolási mód.” Tanodai használatra készíttel Dr. Lutter Nándor ára 40 kr. Miután hazánk törvényhozása a magyar korona országába a meter mértéket hozta be, a számtan tanításában a szükségké módosításoknak kell bejönni. Ajánljuk e könyvet egy a tanítástelek, mint egyesek figyelmébe, e könyvből az új rendszerrel teljesen megismerkedhetni. (2) „Francia nyelv tan iskolák és magántanulók számára” szerző Schwiedland Frigyes. E nyelv tan egészen saját rendszert követ, ugyanis az egyszerűekről megy át a

pálya, mely az illető hajlamaival egyez és társadalmi állásához való. Nincs tán gyakoribb oka az életpályák sikertelenségének, mint az elhibázott választás. Egy ifjú számára, kiből kitünő gépész lehetett volna, becsavagyó szőlők által az orvosi pálya választatik. E szerint a fiu a megfelelő iskolába küldetik, kizoztatva mindenféle nem neki való tudományokkal, míg végre oklevelet nyerve, megtelepedik és elkezdí az emberekkel gyilkolni tudományon. — Voltaire szerint — szerket, melyekről keveset tud, testebe öntve, melyeket még kevésbé ismer, — mig képtelensége napvilágra jó, s éhen hal. Más esetben a fiut megeskettetik a rőffel, holott vészbeszédék és keresetek vannak irva arczának minden vonására és minden lépten nyomon jelelt adja szörzálbabságát, vitatkozási, szónoklati, gyors tájékozási s számtalan egyéb tehetségeknak, melyeknél fogva szembenőn az ügyvédi pályára látszik rendelve lenni. S számtalan ilyen.

Semmiféle hivatásban sem oly nagy a bukás aránya a sikerhez, mint a kereskedőben. A kik fáradságot vettek maguknak az amerikai nagyobb városokban erről adatokat gyűjteni, kiszámították, hogy száz kereskedő közül csupán három gyarapodik. A többiek vagy szőserint buknak, vagy kedvetlenül visszavonulnak. Miért van ez? Azért-e, mert váratlan szerencsétlenség által lesujtattak, minden előrelátásuk dacára? mert nem becsületlen, s sokáig csalván másokat, utójára maguk esatnak meg? mert sok fényes nyremények után egyszeres mindent kokzátáltak és mindent vesztenek? mert egyes kisebb nyereségek után nagyobb száma számítanak, márvány-palotákat építenek, angol lovakat hajtanak és megmondolás nélkül költenek estélyekre és pezsgőre? azért-e, mert Schylock két százelekké felemészti, vagy mindenféle mesék bolond válatokat végett? Nem; ez okok csupán csak eredmény egy gyökeresebb oknak, t. i. hogy kereskedők lettek, kereskedői egy nélkül. — Általában nincs apa, ki fiát a zenészeti pályára készített, mielőtt meggyőző-

találón adta a szigurot és komoly kapitány szerepét. (Abonyiné) Mari elmesél és elég hűséggel alakított. (Teóröknek) Moli nagy hátrányára az, hogy egy komoly mint vig darabokban hívó alakban és modern adja elő szerepét. A játék sikerültnek mondható. Közönség szépszámmal. Ezen egy felvonás voltjátékot Laborszky Mihály bűvész nagy előadása követi. A túrlemes színpalagon nagyon sokat ígért az első (?) magyar (!) bűvész (?); annál kevesebb volt aztán, amit produkált. Az efféle vásári bódéba való komédiák, nem férnek össze a nemzeti színpadot becsületével, ha mindjárt akad is néhány síhed, aki méltóan tartja megtapsolni társadalmi életünknek eme ferde kinevelését; azonban a művelt közönséget félrevezeteni nem lehet, ezt világosan megmutatta a második előadás.

— **Csütörtökön** június 10-én Ács Irma k. a. első felléptével a „Házasság sorsjátéka” egy felvonásos vígjátékot adott. Magában a darabban nagyon kevés a hatás és életre valóság. Bárminnyire is izekezett Abonyi Fellegi Károly abba életet és hatást lehelni. Ács Irma k. a. izléstelen, rossz és rikácsoló hangja teljesen tönkre tett minden hatást és érdekességet, úgy hogy nála többet ért Hatvani is (Fecsegő nagybácsi) a kinek pedig alig volt egy pár szó szerepe. Ezt követte ismét Laborszky Mihály nagy előadása; ez alkalommal még kevésbé elégtette ki a különben is csekély számmal jelen volt közönséget.

— **Szombaton**, jun. 13. Balogh jutalomjátékot adott: Brankovics György, Obernyik töredékben maradt jeles színműve. Ez alkalommal a szerepek dícsérelőek voltak elosztva, minélgyömba kiki híven betöltötte a feladatát. A jutalmazandó mellett kiválóan megemléltendő Abonyi (Gerő, Brankovics fia), aki ma mes-

terileg felelt meg nem épen könnyű szerepének; továbbá Abonyiné (István herceg), Kömivesné (Mara), Teórök (Murat), Baloghné (Fruzia) szintén dícséretet érdemelnek. A mellékszerepek közül néhányan, felénk s zavart megjelenségek és bátoratlanságok szülte szerepmentesek által többször derültünk idezetek elő a szép számmal egybegyűlt közönségben.

Szerkesztői levélteska.

— **K. J. urnak** K. Várda. A hírdetést beadtuk, egyébként közölközre már nem is mertünk számítani, mivel a multkor is csak ígért maradt, ha azonban jön szivesen vesszük.
— **P. A. urnak**. A történelmi tanulmány nem adható a levelet felhasználjuk.
— **G. L. urnak**. Hol késejt?
— **G. P. urnak**. Erk-e már?! Tudod mi!
— **P. J. urnak**. A költeményre rá kerül a sor.

Nyilttér.)

Ezennel kijelentjük, miszerint a „Szabolcs és hajdúkerületi közlöny” ez idei 28-dik számában, a Cs e-vegés ek rovataiban „Még valami” czim alatt közlött cikk félreértésből történt s az egész nem egyébként, alaptalan pletykánál, melyet midőn ezennel visszavonunk: előismerjük, hogy a kifejezés nem eléggé komoly, de udvariatlan volt, és hogy e visszavonás a következő számból feleledkenységéből maradt ki.

Nyiregyháza, június 11-én 1874.

A szerkesztőség nevében:
Kunthy István.

*) Az ezen rovatban közlöttéért felelősséget nem vállal a Szerk.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terményesarnoknál jun. hó 13-án bejegyzett terményárak.

Piaci ár	Kereskedési ár 100 köbölközve
Ros 00-00 fontos	4.50-5.00
78-80	0.00-0.00
79-80	5.00-5.20
Buza	6.50-7.00
Arpa	3.20-3.50
Zab	2.80-2.50
Tengeri	4.50-4.65
Köles	4.10-4.20
Bab, liszta fehér	5.60-5.80
Káposztarepce	0.00-0.00
Lenmag	0.00-0.00
Gomborka	0.00-0.00
Kendermag	0.00-0.00
Mak	9.50-10.00
Napraforgóolaj	
Szesz 30 fok magy. iteze	26
vámmázasa szer.	7.15-7.30
	8.60-8.70
ó termés,	
	8.00-8.75
	8.50-8.80
	6.-6.5000
	5.50-6.00
	8.00-1.050
	16.00-17.24

Vasuti közlekedések.

A „tiszavidéki” vasutvonatok indulása, Nyiregyháztól: Miskolcz Kassa felé 5 óra 30 perczkor d. u. és 7 óra 48 perczkor reggel. Nyiregyháztól Debreczen felé indul 10 óra 45 perczkor d. e. és 7 óra 18 perczkor este. Nyiregyháztól indul Ungvár felé 8 óra 20 perczkor reggel. (szeredán, szombaton 6 óra 47 perczkor este; érkezik 6 óra 5 perczkor este és (szeredán szombaton) 10 óra 17 perczkor d. e.

Felölös szerkesztő: Lukács Ödön.

HIRDETÉSEK.

Haszonbéri hirdelmény.

Alólírtnak Nagy-Halászi mintegy 2800 holdat tevő birtoka ezen-nyel, vagy a jövő 1875-dik év Szt.-György napjától számtánudó 3 vagy 6 évre haszonbérbe vehető; bővebb felvilágosítást nyujt Dr. Heuman Ignác ur Nyiregyházi vagy Kálld-Semjénben a lentirt tulajdonos

(3-3) **Kállay Andrásné.**

Különleges hatása (18-3)

az Anatherin-szájviznek,

melvét Dr. Popp J. G. es. kir. udv. fogorvos készit Béreshen, előadva Dr. Jancsi Gulya gyakorló fogorvosól, Roudel vényeztetik a bécsi klinikában valamint Dr. Opolcer tanár, rector mag. és kir. szász udvari tanácsos Dr. Klentzinsky Dr. Brantz, dr. Heller stb. orvos arak által.

Ezen szer főként a fogak kitisztására szolgál. Vagyészelet tulajdonságai fogva feloldja a fogak kört és a fogakat a nyulakat. Használata leginkább étekes után ajánlható, mert a fogak közt visszamaradó húszeszeket rothadasha menven át, így a fogak állagát megtámadva, a szájbán bűdös lehetetet gerjesztnek.

Még azon esetben is, ha a borko már lerakodásban van, használható e szer, mert a megfolyónyokos ellen működik. Mert, ha csak a fog egy kis része is letörött, akkor az így megcsertett fog csontszála csak és ovisetlen elpusztulva, a többi egészséges fogakat is megrojtja.

A fogak szép és természetes színét visszaadja, mert minden idegen mást vegyület szétbont és megsemmisít. Igen hasznosnak bizonyul a fogak tisztántartásában. Erodeti fűnyűket és ragyogassutk vizszájja, a borko-lerakodást megolja és minden búzós szag ellen megvédi.

Azon fájalmakat, melyeket az odvas és romlott fogak okoznak, nemcsak enyhíti, hanem a baj tovább harapódását is megállítja.

Hatalyosnak bizonyul az Anatherin-szájviz a foglús rothadásánál, valamint biztos és sikeres enyhítő szer az odvas fogak fájalmái ellen, csuszos fogfájalmakkal. Az Anatherin-szájviz könnyen és anélkül, hogy valami hátrányt félhi kellene, enyhíti a fájalmakat a legrovióbb idő alatt.

Mindenkéfélt megbecsülhetlen az Anatherin-szájviz a lehellet jó illatának fentartásában és a légszég eltávolításában; s elegendő ha napjában néha-ször kiöblögtük száunkat e vizszel.

Nem ajánlható elégé a taplós foglús ellen. Ha az Anatherin-szájviz mintegy négy hélig utasítás szerint használatik, akkor a beteg foglús halványasága eltűnik és kellemes rózsaszínnek ad helyét.

Kem kevésbé kitűnően bizonyul az Anatherin-szájviz a a mozgó fogak ellen. Ez oly baj melyben a gumókörösök, valamint érek embark szenvednek.

Biztos szer az anatherin szájviz a köenyen vérző foglús ellen. Ennek oka a fogedénynek gyengeségében rejlik. Ez esetben erős fogkeze szükséges, mert ez a foglús ed, miattal új működésre előrszti azt: — Ara 1 frt 40 kr.

Anatherin fogpép.

Dr. Popp J. G. es. kir. fogorvosól Béreshen.

Ezen vegyület a lehetetet tisztán és adén tartja, és arra szolgál, hogy a fogoknak eszigő fehér kinevelést kölcsönözzen, ezek romlását megakadályozza és a foglús orósbítse.

Dr. Popp J. G.

növény-fogpora

olykép tisztítja a fogot, hogy mindennap használata által az oly kellemetlen fogok eltávolítottak és a fogkezezés és fönomsig tekintetében nyer. — Egy dohoz ára 63 kr. o. e.

Kapható: Nyiregyházi Bertalan P., Tisza-Lökön Hvald K. E., Szatmárnémeti Emler J. és Mayer G., Debreczenben Dr. Kotschnek Tamásy B., Rózsás F. és Mihály urnaknál.

1975. K.

1874.

Árverési hirdetés.

Szab és kiv. Nyiregyháza város kir. kisebb haszonvételei e folyó évi június 30-kán s következő napokon, a városházánál délelőtti 9 órakor — 3 évre — részletenként, nyilvános árverés utján haszonbérbe fognak kiadni.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Krasznay Gábor,
polgármester.

Haszonbérlet.

(3-1)

Kovács Róza urnának pusztasimai mintegy 100 hold tagosított — részben szántó, részben kaszáló földekből álló — birtoka örök áron gyámhatóságí beleegyezés lotján eladó, a venni szándékozók megkérésüket akár a tulajdonosnőhöz (Pest, stáció-utca 8-ik szám), akár Kovács Kálmán gondnokhoz Tisza-Igaron intézhetik.

Maár Adolfnál

a faszindely ezre 6 frt o. é.

Egyuttal értesítetnek mindazok, akik a „Sepper és Satori” cégnek adósai, hogy tartozásaikat folyó hó 25-ikéig okvetlen befizessék; ellenkező esetben ügyvédi közbenjárás vétetik igénybe. (0-1)

Bérleti hirdetés.

Berczelen mintegy 385 holdat tevő tagos birtokom (1200 öölvel számítva) jövő 1875-ik évi január 1-sőtől 3-6 évre kiadó; értekezhetni a tulajdonos Kemerling Jánossal Debreczenben, N.-Czegléd-utca 2581. h. sz. (3-1)

V. 231/1874

(2-1)

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi tekintetes kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1873. november 5-én 4697. sz. végzése által Pik Herman csödtömögéhez tartozó összes ingatlanok Nyiregyházián július hó 1-jén, — Oroson pedig július hó 2-án a község házával reggeli 10 órakor becsáron alul is eladani fognak.

Kelt Nyiregyházián, 1874. jun. 13.

Horváth Márton,
kir. végrehajtó.

Minden az adóügyre vonatkozó jegyzői vagy községi munkálatokat, melyek időhöz nem kötöttek, s háznál eszközölhetők, igen kedvező feltételek mellett elvállal Nyiregyházián, Sörház-utca 1136. számmal alatt

Rácz Sándor,

(3-1) nyugalmazott kir. adószedő.

BÉCSI VILÁGKIÁLLITÁSI BAZÁR

25 és 50% gyári áron alul.

Utóbbi Bécsben létekmor alkalmam volt percalin, angol carton, batiszt, mohair, barege, gazir, stb. szövöteket; rumburgi, hollandi és csimvát vásznakot, 6 és 24 személyre fehér és szines asztali felszerelések, szines és fekete selymek noblesse tafota, gros de naple és falokban jutányosan bevásárolni.

Vászon, chiffon, creton, és Oxford női és férfi ingeket cachmir és valódi be-szövött longsaló 10 frtől 100-ig. Végre ajánlom bámulatos olcsó árú kész gyermek és férfi ruhatáramat. Bátorokodom a t. cz. közönséget az említett czikke megtekintésére fölívni, és meg vagyok győződve, hogy ezek gazdag választékuk valamint nagyon olcsó árak által végre buzditandják az illetéket. Bevásárlásnál 25 frtíg feltuzet vászon kendő, 50 frtíg egy creton ruha, 100 frtíg egy mohair ruha, 300 frtíg stáfirung bevásárlásnál egy selyem ruha ráadásul.

Videki megrendelésnek nagy figyelemmel pontosan kiszolgáltátnak és kívánságoknak meg nem felelő czikke 8 nap alatt kicserélhetnek. Mély tisztelettel

Grünvald Soma Kis-Várdán.